Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
4 november 2021

bijlage

Landeninformatie Bosnië en Herzegovina, Kosovo, Mongolië

Bosnië en Herzegovina
Deze herbeoordeling is uitgevoerd op basis van de volgende bronnen.

- Amnesty International
- Europese Commissie
- Freedom House
- Human Rights Watch
- International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA)
- International Organisation for Migration (IOM)
- Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE)
- Raad van Europa
- Reporters sans frontières- World Press Index
- Rule of Law Index
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)
- US State Department

Er zijn geen (actuele) rapportages gevonden van het EASO en andere Europese landen welke bruikbaar waren voor deze herbeoordeling.

Freedom House geeft Bosnië en Herzegovina in 2021 een algemene score van 53 uit 100 punten. Dat is gelijk aan de scores in 2020 en 2019. Freedom House kwalificeert Bosnië en Herzegovina als 'partly free'. Freedom House geeft Bosnië en Herzegovina in 2021, 2020 en 2019 een score van 19 van de 40 punten op de dimensie 'political rights'. Op de dimensie 'civil iberties' geeft Freedom House het land in deze jaren een score van 34 uit 60[1]. Deze cijfers onderschrijven het beeld dat de situatie in Bosnië en Herzegovina de afgelopen jaren stabiel is gebleven.

Op het gebied van *democratisch bestuur* heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan sinds de laatste herbeoordeling. De Europese Commissie meldt dat de ontwikkelingen in Bosnië en Herzegovina minder snel gaan dan gehoopt. Dit komt voor een belangrijk deel doordat etnische scheidslijnen, in combinatie met partijpolitiek, effectief bestuur in de weg zitten. Na de verkiezingen van oktober 2018 heeft het 14 maanden geduurd voordat er een nieuwe regering werd aangesteld[2]. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens oordeelde in 2019 dat de inwoners van Mostar uitgesloten waren van de uitoefening van hun democratische rechten doordat zij niet actief en passief konden deelnemen aan de verkiezingen[3]. Als gevolg van internationale samenwerking en inzet van de autoriteiten van Bosnië en Herzegovina zijn er in december 2020 verkiezingen in

[1] https://freedomhouse.org/country/bosnia-and-herzegovina/freedom-world/2021, https://freedomhouse.org/country/bosnia-and-herzegovina/freedom-world/2020, https://freedomhouse.org/country/bosnia-and-herzegovina/freedom-world/2019
[2] https://www.ecoi.net/en/file/local/2040142/bosnia_and_herzegovina_report_2020.pdf
[3] EHRM, Application no. 30100/18, case of Baralija v. Bosnia and Herzegovina

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
4 november 2021

Ons kenmerk
3521257

Mostar georganiseerd[4]. Voor het eerst sinds 2008 konden de inwoners van Mostar stemmen en verkozen worden. Volgens internationale waarnemers zijn de verkiezingen eerlijk verlopen[5].
De Europese Commissie meldt dat er geen ontwikkelingen zijn bij het tegengaan van corruptie. Corruptie blijft een probleem in alle lagen van de overheid. De politie en de rechterlijke macht zijn gevoelig voor politieke inmenging[6]. Het US State Departement meldt dat van de 44 door de openbaar aanklager onderzochte zaken er slechts in één geval een veroordeling was[7]. Freedom House meldt dat de minister-president en de minister van Financiën van Bosnië en Herzegovina gearresteerd zijn vanwege de aankoop van ademhalingstoestellen uit China die niet volstaan voor de beademing van patiënten. Momenteel loopt er een onderzoek naar onder andere machtsmisbruik, witwassen en het vernietigen van bedrijfs- en handelsinformatie[8].

Op het onderdeel de *bescherming van het recht op vrijheid en veiligheid van de persoon* dient vermeld te worden dat bij de vorige herbeoordeling zorgen zijn geuit over de behandeling van gedetineerden in onder andere Sarajevo, Bijeljina, en Mostar[9]. Het US State Department meldt dat er geen meldingen bekend zijn van foltering en/of andere onmenselijke of vernederende behandeling in de gevangenissen door overheidspersoneel. Er zijn echter ook geen indicaties dat de veiligheidsdiensten, betrokken bij eerdere meldingen in de afgelopen jaren, hun werkwijze hebben veranderd. De meldingen bij de Ombudsman van Bosnië en Herzegovina over misstanden in de gevangenis zijn in 2019 met 10% afgenomen. Een andere verbetering is de toename van de celcapaciteit, waardoor overbezetting van gevangenissen is opgelost[10]. Het Constitutioneel Hof heeft bepaald dat de toepassing van de doodstraf in de Republika Srpska niet in overeenstemming is met de grondwet van Bosnië en Herzegovina en internationale mensenrechtenverdragen. De Europese Commissie noemt de afschaffing van de doodstraf een stap voorwaarts[11]. Freedom House meldt dat Slaviša Krunić, een prominente criticus van de regering van Republika Srpska, in 2019 is vermoord. Drie verdachten werden formeel aangeklaagd voor het uitvoeren van de moord, maar de moord is nog steeds niet opgelost en er is weinig bekend over de motieven of de mogelijke daders[12]. De European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (hierna CPT) heeft in 2019 een bezoek gebracht aan verschillende detentiecentra in Bosnië en Herzegovina. Het CPT heeft nog niet over het bezoek gerapporteerd[13].

---

[4] https://www.ecoi.net/en/file/local/2040142/bosnia_and_herzegovina_report_2020.pdf
[5] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/bosnia-and-herzegovina/
[6] https://www.ecoi.net/en/file/local/2040142/bosnia_and_herzegovina_report_2020.pdf
[7] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/bosnia-and-herzegovina/
[8] https://freedomhouse.org/country/bosnia-and-herzegovina/freedom-world/2021
[9] Kamerstukken II, 2019-2020, 19637, nr. 2531
[10] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/bosnia-and-herzegovina/
[11] https://www.ecoi.net/en/file/local/2040142/bosnia_and_herzegovina_report_2020.pdf
[12] https://freedomhouse.org/country/bosnia-and-herzegovina/freedom-world/2021
[13] https://www.coe.int/en/web/cpt/-/council-of-europe-anti-torture-committee-visits-bosnia-and-herzegovi-1

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
4 november 2021

Ons kenmerk
3521257

Ten aanzien van de *bescherming van de vrijheid van meningsuiting* blijkt uit de 2021 World Press Freedom Index van Reporters Sans Frontières dat Bosnië en Herzegovina stabiel is. Bosnië en Herzegovina staat net zoals in 2019 en 2020 op de 58ste plaats. De score is licht verbeterd. In 2021 scoorde Bosnië en Herzegovina 28.34 punten en in de jaren ervoor 28.51 en 29.02 punten. Noorwegen staat momenteel op de eerste plaats en Eritrea op de 180ste plaats[14]. De Europese Commissie geeft aan dat er geen vooruitgang was in het waarborgen van de vrijheid van meningsuiting en de bescherming van de media en journalisten door te zorgen voor gepaste juridische 'follow-up' van gevallen van bedreiging en geweld tegen journalisten, andere personen werkzaam in de media, en het zorgen voor een financieel duurzame publieke omroep[15].

Amnesty International meldt dat de regering van de Republika Srpska, na het uitbreken van de COVID 19-pandemie, een verbod had ingesteld op het 'aanzetten tot paniek en wanorde'. Dit verbod is eind april 2020 weer ingetrokken. Aan ten minste 18 personen is een boete opgelegd, waaronder een arts die zorgen uitte over het gebrek aan middelen en capaciteit in de ziekenhuizen. De centrale regering van Bosnië en Herzegovina heeft actief sociale media-accounts in de gaten gehouden en vijf personen vervolgd voor het verspreiden van desinformatie[16].
Het US State Department bevestigt het beeld dat maatregelen om de verspreiding van het COVID 19-virus tegen te gaan, grote gevolgen hadden voor de persvrijheid. De Free Media Help Line meldt dat er vanaf juli 2020 vier meldingen van doodsbedreiging tegen journalisten zijn gemaakt en twee meldingen van fysiek geweld tegen journalisten. In een van de gevallen was de agressor lid van de A-SDA partij[17].

Ten aanzien van de *bescherming van de vrijheid van godsdienst* stelt het US State Department in de rapportage over 2020 dat intimidatie en discriminatie van (religieuze) minderheden nog steeds voorkomt, maar minder vaak dan de jaren ervoor. De interreligieuze raad van Bosnië en Herzegovina meldt dat er minder vernielingen zijn geweest in 2019. In totaal heeft de raad 10 meldingen van vernielingen bij religieuze gebouwen ontvangen[18]. Freedom House stelt dat er geen formele beperkingen zijn bij de uitoefening van de vrijheid van godsdienst. Religieuze minderheden hebben last van enige sociale discriminatie[19].

Ten aanzien van de *vrijheid van vereniging* meldt Freedom House dat dit goed gewaarborgd is in Bosnië en Herzegovina. Demonstraties zijn over het algemeen vreedzaam, maar soms stuiten demonstranten op administratieve barrières of politiegeweld. De politie in de Republika Srpska blijft in 2019 en 2020 de demonstraties van de 'Justice for David'-beweging verbieden[20].

[14] https://rsf.org/en/ranking/2021
[15] https://www.ecoi.net/en/file/local/2040142/bosnia_and_herzegovina_report_2020.pdf
[16] https://www.amnesty.org/en/location/europe-and-central-asia/bosnia-and-herzegovina/report-bosnia-and-herzegovina/
[17] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/bosnia-and-herzegovina/
[18] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/bosnia-and-herzegovina/
[19] https://freedomhouse.org/country/bosnia-and-herzegovina/freedom-world/2021
[20] https://freedomhouse.org/country/bosnia-and-herzegovina/freedom-world/2021

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
4 november 2021

Ons kenmerk
3521257

Volgens de Europese Commissie blijven er ten aanzien van de vrijheid van vereniging uitdagingen bestaan, met name in de Republika Srpska. Er zijn belangrijke hervormingen nodig om ervoor te zorgen dat alle burgers hun politieke rechten kunnen uitoefenen[21].

Met betrekking tot de *bescherming tegen discriminatie en vervolging door derden* meldt de Europese Commissie dat Roma nog steeds de meest kwetsbare groep zijn in Bosnië en Herzegovina. Vooral Roma vrouwen zijn het slachtoffer van discriminatie. Het ministerie van mensenrechten en vluchtelingenzaken heeft in 2019 twaalf klachten ontvangen van Roma inzake de toegankelijkheid van sociale diensten en huisvesting. Op het gebied van scholing en registratie in het bevolkingsregister zijn er vorderingen gemaakt. Desalniettemin blijft het aantal kinderen dat voortijdig school verlaat erg hoog.[22] De Europese Commissie meldt dat er belangrijke hervormingen nodig zijn om de praktijk van 'twee scholen onder één dak' te overkomen en om inclusief en kwalitatief goed onderwijs te waarborgen voor iedereen. Human Rights Watch meldt dat de maatregelen om de verspreiding van het COVID 19 tegen te gaan vooral bij minderheden, en specifiek bij de Roma gemeenschap, een erg grote impact hebben gehad. Digitaal onderwijs is slecht toegankelijk voor Roma kinderen[23]. Freedom House meldt dat etnische scheidslijnen een probleem zijn. In de Republika Srpska hebben voornamelijk Bosniërs en Kroaten, die na de oorlog zijn teruggekeerd, last van discriminatie en zijn overheidsdiensten slecht toegankelijk[24].
Freedom House meldt dat LHBTI het slachtoffer blijven van discriminatie, intimidatie en soms fysiek geweld. Een positieve ontwikkeling in Bosnië en Herzegovina is dat in september 2019 voor het eerst een LHBTI-parade is georganiseerd[25]. ILGA Europe meldt dat de parade een groot succes was en dat er ongeveer 3000 deelnemers waren. Aan het einde van de parade waren een paar honderd demonstranten. ILGA meldt geen incidenten bij de demonstraties[26]. In 2020 zou de parade weer georganiseerd worden, maar door de COVID-19 pandemie is het op een alternatieve manier georganiseerd[27].

Met betrekking tot *toegang tot onafhankelijk onderzoek* meldt het US State Department dat mensenrechtenorganisaties over het algemeen zonder beperkingen werken en rapporten kunnen publiceren. De centrale regering en de regering in de Republika Srpska werken niet actief mee aan de onderzoeken, en bij gevoelige onderwerpen zoals corruptie, zelfs actief tegen. Verschillende NGO's in de Republika Srpska worden door de regering onderworpen aan zware fiscale inspecties. NGO's worden niet geconsulteerd bij het maken van nieuw beleid. Verschillende decentrale overheden werken wel in toenemende mate samen met NGO's[28].

[21] https://www.ecoi.net/en/file/local/2040142/bosnia_and_herzegovina_report_2020.pdf
[22] https://www.ecoi.net/en/file/local/2040142/bosnia_and_herzegovina_report_2020.pdf
[23] https://www.hrw.org/news/2019/12/12/bosnia-and-herzegovina-ethnic-discrimination-key-barrier
[24] https://freedomhouse.org/country/bosnia-and-herzegovina/freedom-world/2021
[25] https://freedomhouse.org/country/bosnia-and-herzegovina/freedom-world/2021
[26] https://www.ilga-europe.org/blog/tears-joy-first-ever-sarajevo-pride-takes-place
[27] https://www.ilga-europe.org/sites/default/files/2021/full_annual_review.pdf
[28] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/bosnia-and-herzegovina/

Voor wat betreft *toegang tot een onafhankelijke rechterlijke macht en toegang tot rechtsmiddelen* meldt Freedom House dat hoewel de rechtbanken formeel onafhankelijk zijn, er in de praktijk veel beïnvloeding is vanuit politieke partijen. Uitspraken van het Constitutioneel Hof en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens worden soms niet opgevolgd. De organisatie die rechters benoemt, wordt als corrupt beschouwd. In december 2020 is het hoofd van de instantie opgestapt na beschuldigingen van corruptie. Waarborgen voor een eerlijke rechtsgang worden niet consequent toegepast en rechtszaken worden vaak niet binnen de gestelde termijn behandeld. Ten aanzien van de berechting van oorlogsmisdaden is er trage behandeling van de zaken[29].
Bosnië en Herzegovina staat op de 64e plaats in de Rule of Law Index 2020. Ter vergelijking; Denemarken staat op de eerste plaats en Venezuela op de 128ste (laatste) plaats. In 2019 stond Bosnië en Herzegovina op de 61^{e} plaats (van 126 landen)[30].

Conclusie
De situatie in Bosnië en Herzegovina is sinds de vorige beoordeling vrijwel gelijk gebleven. De aanwijzing van Bosnië en Herzegovina als veilig land van herkomst wordt voortgezet

Kosovo
Deze herbeoordeling is uitgevoerd op basis van de volgende bronnen.

- Amnesty International
- Europese Commissie
- Freedom House
- International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA)
- Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE)
- Reporters Sans Frontières - World Press Index
- Rule of Law Index
- US State Department

Er zijn geen (actuele) rapportages gevonden van andere lidstaten, het EASO, de Raad van Europa en UNHCR welke bruikbaar waren voor deze herbeoordeling.

Freedom House geeft Kosovo in 2021 een algemene score van 54 van de 100 punten. Dat is gelijk aan de score in 2019 en twee punten lager dan in 2020. Freedom House kwalificeert Kosovo als 'partly free'. De score op het gebied van 'political rights' is 23 uit 40. Dat is twee punten minder dan in 2020 en een punt minder dan in 2019. De score van Kosovo op het onderdeel 'civil liberties' is 31 uit 60. Dat is dezelfde score als in het voorgaande jaar en een punt meer dan in 2019[31].

Op het gebied van *democratisch bestuur* blijkt dat Kosovo geloofwaardige en relatief goed georganiseerde verkiezingen houdt, maar dat de overheidsinstellingen zwak blijven en dat de wijdverspreide corruptie heeft geleid tot een diep wantrouwen in de regering[32]. Het US State Department schrijft dat internationale en onafhankelijke waarnemers de in oktober 2019 vervroegd

[29] https://freedomhouse.org/country/bosnia-and-herzegovina/freedom-world/2021
[30] https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/
[31] https://freedomhouse.org/country/kosovo/freedom-world/2019, 2020 en 2021
[32] https://freedomhouse.org/country/kosovo/freedom-world/2021

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
4 november 2021

Ons kenmerk
3521257

gehouden parlementsverkiezingen als over het algemeen vrij en eerlijk beoordeelden, hoewel EU-waarnemers opmerkten dat misbruik van overheidsmiddelen en een gebrek aan transparantie van campagnefinanciën tot een ongelijk speelveld voor partijen leidden. De wet voorziet in strafrechtelijke sancties voor corruptie door ambtenaren, maar de regering voert de wet niet effectief uit, terwijl het in de praktijk wel voorkomt. Een gebrek aan effectief gerechtelijk toezicht en een algemene zwakte in de rechtsstaat droegen bij aan het corruptieprobleem[33]. De Europese Commissie schrijft dat de vervroegde parlementsverkiezingen van oktober 2019 over het algemeen goed georganiseerd en transparant waren. Het telproces van de stemmen bracht echter wel kwetsbaarheden aan het licht, met name ten aanzien van de behandeling van klachten. De campagne was competitief, behalve in de Kosovo-Servische gebieden waar de campagne werd ontsierd door intimidatie van niet-Srpska Lista-kandidaten en supporters[34]. Het Kosovaarse Parlement laat geen verbetering zien in zijn rol als volksvertegenwoordiging en forum voor constructieve politieke dialoog. Dit bleef zijn wetgevende activiteiten belemmeren. Onder leiding van de nieuwe voorzitter is er echter wel enige verbetering gekomen in de organisatie van het werk van het parlement. De lokale overheid verbeterde daarnaast wel haar prestaties en dienstverlening. Het land wordt door de Europese Commissie aangemerkt als enigszins voorbereid voor wat betreft de aanbevelingen om het openbaar bestuur te hervormen. Er is beperkte vooruitgang geboekt bij het vergroten van de transparantie van het openbaar bestuur en van overheidsopdrachten. Volgens de Europese Commissie bevindt Kosovo zich in een vroeg stadium, en is enigszins voorbereid, in de strijd tegen corruptie. Er is op dit aspect beperkte vooruitgang geboekt, onder meer bij het onderzoek en de vervolging van zaken op hoog niveau, bij de confiscatie van vermogens en door de oprichting van speciale afdelingen die zaken behandelen met betrekking tot corruptie op hoog niveau (en georganiseerde misdaad) in de rechtbanken[35].

Op het onderdeel de *bescherming van het recht op vrijheid en veiligheid van de persoon* stelt het US State Department dat de grondwet en wetten die marteling en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling verbieden inconsequent worden uitgevoerd. Daarnaast waren er aanhoudende beschuldigingen door sommige gedetineerden van mishandeling door de politie en, in mindere mate, door gevangenispersoneel. De overheid deed soms onderzoek naar misbruik en corruptie, hoewel de mechanismen daarvoor niet altijd effectief waren of onderhevig aan politieke inmenging, zoals hierboven al is beschreven. Veiligheidstroepen zorgden daarnaast niet voor naleving van gerechtelijke bevelen wanneer lokale functionarissen deze niet uitvoerden. Hoewel in de loop van het jaar enkele politieagenten werden gearresteerd op beschuldiging van corruptie, bleef straffeloosheid een probleem[36].

Voor wat betreft de *vrijheid van meningsuiting* staat Kosovo op de 78ste plaats in World Press Freedom Index van Reporters Sans Frontières. Noorwegen staat momenteel op de eerste plaats en Eritrea op de laatste plaats (180ste). In 2020 stond Kosovo op de 70ste plaats en in 2019 op de 75ste plaats. Reporters Sans Frontières stelt dat de media in Kosovo, zoals bijna alles in het land, verdeeld is langs etnische lijnen. Toegang tot bepaalde informatie is vaak beperkt tot een

[33] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/kosovo/
[34] De Srpska Lista (Servische Lijst) is een Servische politieke minderheidspartij in Kosovo.
[35] https://www.ecoi.net/en/file/local/2040144/kosovo_report_2020.pdf
[36] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/kosovo/

bepaalde etnische of politieke groep en mediakanalen hebben de neiging zich te concentreren op kwesties die verband houden met hun eigen etniciteit/nationaliteit en behandelen deze uitsluitend vanuit hun oogpunt. Kosovaarse journalisten en media worden bovendien blootgesteld aan een vijandige omgeving met cyber-, fysieke en verbale aanvallen, druk om zichzelf te censureren en een gebrek aan transparantie over media-eigendom. De financieel kwetsbare media zijn gevoelig voor politieke invloeden en als gevolg van de COVID 19-pandemie hebben veel kranten moeten stoppen met het produceren van een gedrukte editie[37]. Het US State Department schrijft dat de grondwet en de wet voorzien in vrijheid van meningsuiting, ook voor de pers. Hoewel de regering dit recht over het algemeen respecteerde, waren er berichten dat sommige ambtenaren, politici, bedrijven en religieuze groeperingen mediavertegenwoordigers dan wel journalisten probeerden te intimideren, fysiek aan te vallen of verbaal te bedreigen. Financieringsproblemen bedreigden daarnaast de onafhankelijkheid van de media. Journalisten ondervonden moeilijkheden bij het verkrijgen van informatie van de overheid en openbare instellingen, ondanks wetten die toegang bieden tot openbare documenten, als gevolg van vertragingen bij het aannemen van uitvoeringsvoorschriften[38]. Freedom House stelt ook dat journalisten onder zware druk staan en het risico lopen aangevallen te worden in verband met hun berichtgeving[39]. De Europese Commissie schrijft dat Kosovo profiteert van een levendige en pluralistische mediaomgeving. Het wettelijk kader is grotendeels in lijn met de Europese normen. Er is recentelijk echter beperkte vooruitgang geboekt. Er blijven zorgen over de lastercampagnes en bedreigingen tegen journalisten. Er zijn bijzondere zorgen over de vrijheid van meningsuiting in het noorden van Kosovo, waaronder zelfcensuur[40].

Met betrekking tot de *vrijheid van godsdienst* beschrijft het US State Department dat er in 2019 tientallen religieus gemotiveerde voorvallen waren, waarvan de meeste gericht waren op religieuze plaatsen, waaronder begraafplaatsen. Veel incidenten waren gekoppeld aan de verschillen in etniciteit en religie in de bevolking[41].

Op het gebied van *vrijheid van vereniging* schrijft de Europese Commissie dat de wet hierop, die in april 2019 werd goedgekeurd, het wettelijk kader voor maatschappelijke organisaties heeft neergelegd, in lijn met de internationale normen en praktijken. Maatschappelijke organisaties spelen in Kosovo een belangrijke rol in het democratisch debat en in de ontwikkeling en implementatie van overheidsbeleid. Ze spelen een actieve en kritische rol in de bevordering van burgerrechten, politieke, economische, sociale en culturele rechten en doen dit grotendeels zonder ongepaste druk van de Kosovaarse autoriteiten[42]. Freedom House meldt dat het recht op vrijheid van vereniging in het algemeen gerespecteerd wordt. Demonstraties worden af en toe beperkt vanwege veiligheidsredenen. In 2020 werden verschillende protesten gehouden, zonder

[37] https://rsf.org/en/kosovo
[38] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/kosovo/
[39] https://freedomhouse.org/country/kosovo/freedom-world/2021
[40] https://www.ecoi.net/en/file/local/2040144/kosovo_report_2020.pdf
[41] https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/06/KOSOVO-2019-INTERNATIONAL-RELIGIOUS-FREEDOM-REPORT.pdf
[42] https://www.ecoi.net/en/file/local/2040144/kosovo_report_2020.pdf

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
4 november 2021

Ons kenmerk
3521257

incidenten, waarbij de deelnemers de COVID 19-maatregelen in acht namen[43]. Bronnen als Amnesty International en Human Rights Watch besteden geen aandacht aan dit onderwerp in de geraadpleegde rapporten[44].

Op het gebied van *bescherming tegen discriminatie en vervolging door derden* geeft Amnesty International aan dat het aantal gevallen van huiselijk geweld in maart van 2020 met 36% steeg ten opzichte van het voorgaande jaar. In december waren zeven vrouwen vermoord door een partner of familielid[45]. Het US State Department schrijft dat er in de loop van 2020 een toename was van het aantal gevallen van huiselijk geweld ten opzichte van het jaar ervoor. De strafbaarstelling van huiselijk geweld in april 2019 ging gepaard met een toename van het aantal arrestaties, vervolgingen en veroordelingen. De Kosovo-Servische gemeenschap, haar vertegenwoordigers, het maatschappelijk middenveld en de internationale gemeenschap hebben daarnaast hun bezorgdheid geuit over onder andere diefstallen, inbraken, verbale intimidatie en schade aan eigendommen van Kosovo-Serviërs (waaronder brandstichting), met name aan het adres van terugkeerders in plattelandsgebieden[46]. De Europese Commissie stelt dat de algemene veiligheidssituatie van minderheidsgroepen stabiel blijft en veiligheidsincidenten beperkt zijn. Etnisch gemotiveerde incidenten hebben verhoudingsgewijs echter wel potentieel meer gevolgen voor de Roma- en Ashkali-gemeenschap in Kosovo dan eerder. In het onderwijs is het aantal studenten uit de Roma- en Ashkali-gemeenschappen in Kosovo de afgelopen jaren gestaag toegenomen. De pre-universitaire leercentra, die een belangrijke rol blijven spelen in het ondersteunen van het onderwijs voor deze gemeenschappen, lopen echter het risico te worden gesloten als gevolg van het falen van de regering om de nodige fondsen toe te wijzen voor hun voortbestaan[47]. Ten aanzien van Roma, Ashkali en Balkan Egyptenaren schrijft de OVSE dat de situatie met betrekking tot het onderwijs zich gestaag heeft verbeterd[48].

Volgens het US State Department meldde de NGO 'Centre for Equality and Liberty' dat maatschappelijke druk ervoor zorgt dat de meeste LHBTI hun seksuele geaardheid of genderidentiteit verbergen. Een vertegenwoordiger van deze NGO merkte op dat de politie ongevoelig was voor de behoeften van de LGBTI-gemeenschap. De NGO nam verder ook meer homofobe publieke reacties waar op sociale media sinds de invoering van landelijke overheidsmaatregelen tegen de COVID 19-pandemie. Het US State Department stelt echter ook dat de politie inclusief was ten opzichte van LHBTI en andere minderheidsgroepen in hun openbare berichten. Daarnaast namen hoge politiefunctionarissen deel aan de jaarlijkse pride-parade. De gemeente Pristina heeft bovendien een inloopcentrum opgericht voor LHBTI[49]. ILGA Europe onderschrijft de inspanningen van de gemeente Pristina voor LHBTI. Het stelt ook dat het maatschappelijk middenveld in 2020 een betere samenwerking met de Advies- en Coördinatiegroep voor de

[43] https://freedomhouse.org/country/kosovo/freedom-world/2021
[44] https://www.amnesty.org/en/location/europe-and-central-asia/kosovo/report-kosovo/, https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/serbia/kosovo
[45] https://www.ecoi.net/en/document/2048706.html
[46] Er kwam een massale asielstroom vanuit Kosovo naar het westen opgang van zowel etnische Albanezen als etnische Serviërs tijdens de Kosovo-oorlog.
[47] https://www.ecoi.net/en/file/local/2040144/kosovo_report_2020.pdf
[48] https://www.osce.org/files/f/documents/6/7/443587_1.pdf
[49] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/kosovo/

LHBTI-gemeenschap had[50]. De Europese Commissie schrijft dat de recente wijzigingen in het Wetboek van Strafrecht LHBTI een betere rechtsbescherming biedt, hoewel haatmisdrijven tegen LHBTI nog steeds niet altijd goed worden onderzocht en voor de rechter gebracht. Wel is er in 2019 voor het eerst ambtshalve een zaak aangespannen tegen een ambtenaar van het ministerie van Justitie, op grond van haatzaaiende uitlatingen tegen LHBTI[51].

Met betrekking tot *toegang tot onafhankelijk onderzoek* zijn er geen bijzonderheden gevonden.

Voor wat betreft *toegang tot een onafhankelijke rechterlijke macht en toegang tot rechtsmiddelen* schrijft het US State Department dat de wet voorziet in een eerlijk en onpartijdig proces, en hoewel er ernstige tekortkomingen waren in het rechtsstelsel, waaronder gevallen van politieke inmenging, handhaafde de rechtspraak de wet over het algemeen. Verder wordt gemeld dat de autoriteiten verdachten van strafbare feiten niet altijd toestonden contact op te nemen met advocaten toen ze werden gearresteerd. In sommige gevallen stonden de autoriteiten overleg met een advocaat pas toe nadat de politieonderzoekers formeel waren begonnen met verhoren. In een aantal gevallen kregen verdachten pas na het formele verhoor toegang tot een advocaat. Sommige verdachten klaagden dat, ondanks verzoeken om een advocaat, het eerste contact met een advocaat pas plaatsvond tijdens de eerste verschijning in de rechtbank. Hoewel achterstanden bij de rechterlijke macht ooit een substantieel probleem vormden, is dat aanzienlijk verbeterd. De achterstand bij de rechtbanken is sinds 2016 met 85 procent verminderd. Voor Kosovo-Serviërs is de toegang tot de rechter verbeterd dankzij de integratie van het gerechtelijk apparaat in 2017 in de vier noordelijke gemeenten met een Servische meerderheid en de integratie van Kosovo-Servische rechters en personeel in andere rechtbanken in het land. De rechterlijke macht had te kampen met een gebrek aan financiering en steun voor minderheden. Slechte of vertraagde vertaling in gerechtelijke procedures, een achterstand van zaken in het noorden, geen uitvoering van de rechterlijke beslissingen, beperkt aantal personeel van minderheden en inconsistentie tussen Albanese en Servische vertalingen van wetgeving bleven voor belemmeringen zorgen voor Kosovo-Serviërs en andere minderheidsgemeenschappen[52]. De Europese Commissie stelt dat Kosovo zich in een vroeg stadium bevindt voor wat betreft de ontwikkeling van een goed functionerend gerechtelijk apparaat. De rechtspraak blijft traag en inefficiënt. In 2019 is er enige vooruitgang geboekt[53]. Freedom House schrijft dat de rechtsstaat wordt geremd door inmenging van de uitvoerende macht in de rechterlijke macht[54].

Kosovo staat op de 54e plaats in de Rule of Law Index 2020. Ter vergelijking; Denemarken staat op de eerste plaats en Venezuela op de 128ste (laatste) plaats. Voor Kosovo zijn geen gegevens van eerdere jaren beschikbaar in de Rule of Law Index[55].

[50] https://ilga-europe.org/sites/default/files/LGBTI%20Enlargement%20Review%202020.pdf
[51] https://www.ecoi.net/en/file/local/2040144/kosovo_report_2020.pdf
[52] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/kosovo/
[53] https://www.ecoi.net/en/file/local/2040144/kosovo_report_2020.pdf
[54] https://freedomhouse.org/country/kosovo/freedom-world/2021
[55] https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2020/Kosovo/.

Conclusie
De situatie in Kosovo is sinds de vorige beoordeling vrijwel gelijk gebleven. De aanwijzing van Kosovo als veilig land van herkomst wordt voortgezet.

Mongolië
Deze herbeoordeling is uitgevoerd op basis van de volgende bronnen.

- Amnesty International
- Freedom House
- Globe International Center
- International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA)
- Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE)
- Reporters Sans Frontières – World Press Index
- Rule of Law Index
- UN Human Rights Council
- US State Department

Er zijn geen (actuele) rapportages gevonden van het EASO, de Raad van Europa, UNHCR of andere Europese landen welke bruikbaar waren voor deze herbeoordeling.

Freedom House geeft Mongolië een algemene score van 84 uit 100 punten. De score is gelijk aan de score van 2020 en een punt lager dan de score van 2019. Freedom House kwalificeert Mongolië als 'free'. Freedom House geeft Mongolië 36 van de 40 punten op de dimensie 'political rights'. Dat is dezelfde score als in de twee voorgaande jaren. Op de dimensie 'civil liberties' geeft Freedom House het land een score van 48 uit 60 punten. Dat is dezelfde score als het jaar ervoor en een punt minder dan in 2019[56]. Deze cijfers onderschrijven het beeld dat de situatie in Mongolië de afgelopen jaren stabiel is gebleven.

Op het gebied van *democratisch bestuur* blijkt dat Mongolië een stabiele electorale democratie is. Er zijn geen barrières voor (nieuwe) personen om verkozen te worden en regelmatig komen er nieuwe partijen in het parlement. Verder wisselt de macht regelmatig en vreedzaam tussen de twee grote partijen[57]. Op 24 juni 2020 zijn er parlementsverkiezingen geweest. Door de COVID 19-pandemie konden er geen internationale waarnemers aanwezig zijn om de verkiezingen te monitoren. Desondanks meldt het US State Department dat de verkiezingen eerlijk zijn verlopen[58]. Bij de presidentsverkiezingen van 9 juni 2021 waren wel internationale waarnemers aanwezig. In een voorlopig rapport concludeert de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (hierna: OVSE) dat ook deze verkiezingen eerlijk zijn verlopen[59]. Freedom House meldt dat de kieswetten in Mongolië eerlijk zijn, maar dat er regelmatig voorafgaand aan de verkiezingen kleine wijzigingen worden doorgevoerd. Deze aanpassingen zijn vaak ten gunste van de twee grote partijen. In aanloop naar de verkiezingen van 24 juni 2020 is bijvoorbeeld de electorale kaart gewijzigd. Hierdoor worden kiezers uit het platteland beter vertegenwoordigd dan kiezers uit Ulaanbaatar. Daarnaast

[56] https://freedomhouse.org/country/mongolia/freedom-world/2021, https://freedomhouse.org/country/mongolia/freedom-world/2020, https://freedomhouse.org/country/mongolia/freedom-world/2019
[57] https://freedomhouse.org/country/mongolia/freedom-world/2021
[58] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/mongolia/
[59] https://www.osce.org/odihr/elections/mongolia/489235

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
4 november 2021

Ons kenmerk
3521257

zijn de regels over de campagnefinanciering gewijzigd[60]. De OVSE meldt dat sommige partijen door de strenge regels en de korte periode waarin campagne gevoerd kan worden, klagen dat ze hun boodschap onvoldoende hebben kunnen verspreiden[61].

Met betrekking tot de *bescherming van het recht op vrijheid en veiligheid van de persoon* meldt het US State Department dat er in 2020 enkele meldingen waren van onnodig geweld tegen, en onmenselijke en vernederende behandeling van gearresteerden en gedetineerden. Het geweld werd voornamelijk toegepast door overheidsfunctionarissen om een bekentenis te krijgen van verdachten[62]. Dit is overeenkomstig het beeld van 2019[63]. De politie is in beginsel verantwoordelijk voor het onderzoeken van de meldingen en het Independent Autority Against Corruption (hierna: IAAC) is verantwoordelijk voor het afhandelen van meldingen als er overheidspersoneel bij betrokken is. In juli 2020 is het voormalig hoofd van de General Intelligence Agency samen met 8 andere ambtenaren veroordeeld voor het martelen van de verdachten van de moordaanslag in 1998 op de leider van de onafhankelijkheidsstrijd, Zorig Sanjaasuren. Ondanks deze veroordeling, blijft onschendbaarheid bij de politie en veiligheidsdiensten een groot probleem in Mongolië[64]. Op 23 januari 2020 heeft het parlement een commissaris aangesteld die specifiek zal toezien op het tegengaan van foltering[65]. Amnesty meldt dat de overheid meldingen van onmenselijke en vernederende omstandigheden niet goed onderzoekt. Tussen januari 2020 en oktober 2020 zijn er 54 meldingen gedaan en zijn er slechts drie zaken aan de rechter voorgelegd. Verder meldt Amnesty dat de maatregelen met als doel om de verspreiding van het COVID 19-virus tegen te gaan, zorgden voor een ongewenst forse stijging van huiselijk geweld. Amnesty meldt dat er in het eerste kwartaal van 2020 een toename van meer dan 50 procent was in het aantal meldingen ten opzichte van het eerste kwartaal van 2019. In 90% van de gevallen was het slachtoffer een vrouw[66]. Tijdens de COVID 19-pandemie was hulp voor slachtoffers van huiselijk geweld minder goed beschikbaar[67].

Op het gebied van *vrijheid van meningsuiting* meldt Freedom House dat de overheid in maart 2020 het verspreiden van desinformatie over de COVID 19-pandemie strafbaar heeft gesteld. Journalisten hebben als gevolg hiervan zelfcensuur toegepast[68]. Het US State Department meldt dat de vrijheid van meningsuiting over het algemeen goed beschermd is, maar benoemt tegelijkertijd een aantal zorgpunten. Deze zorgpunten zijn ook in eerdere rapportages van het US State Department genoemd. In de rapportage wordt verwezen naar onderzoek van het Globe International Center waaruit blijkt dat 51% van de ondervraagde journalisten in hun carrière druk heeft ervaren om vertrouwelijke bronnen vrij te

[60] https://freedomhouse.org/country/mongolia/freedom-world/2021
[61] https://www.osce.org/odihr/elections/mongolia/45053
[62] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/mongolia/
[63] https://www.state.gov/reports/2019-country-reports-on-human-rights-practices/mongolia/
[64] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/mongolia/
[65] http://daccess-ods.un.org/access.nsf/Get?Open&DS=A/HRC/WG.6/36/MNG/1&Lang=E
[66] https://www.amnesty.org/en/countries/asia-and-the-pacific/mongolia/report-mongolia/
[67] https://www.amnesty.org/en/countries/asia-and-the-pacific/mongolia/report-mongolia/
[68] https://freedomhouse.org/country/mongolia/freedom-world/2021

geven en dat 67% van de ondervraagde journalisten in hun carrière bedreigd of geïntimideerd is tijdens het werk[69].
Amnesty International meldt dat in juni 2020 – voorafgaand aan de parlementsverkiezingen – de overheid personen arresteerde en willekeurig vasthield, waaronder advocaten en activisten, voor het uiten van hun mening over de mensenrechtensituatie en corruptie in het land. Amnesty meldt dat velen van hen weken werden vastgehouden, zonder aanklacht of voor de rechter te worden gebracht[70].

Mongolië staat op de 68ste plaats in de World Press Freedom Index van Reporters Sans Frontières. Noorwegen staat momenteel op de eerste plaats Eritrea staat op de laatste (180ste) plaats. In 2020 stond Mongolië op de 73ste plaats[71].

Met betrekking tot de *vrijheid van godsdienst* meldt het 2020 Report on International Religious Freedom van het US State Department dat de grondwet de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging waarborgt. Religieuze instellingen moeten zich registreren, maar de wet geeft weinig instructies over deze registratie. Dit heeft als gevolg dat lokale autoriteiten veel discretionaire bevoegdheden hebben. Sommige religieuze instellingen klagen over barrières bij de registratie[72]. Het European Center for Law and Justice onderschrijft dit probleem en roept Mongolië op om de regelgeving op dit punt te harmoniseren en vereenvoudigen[73]. Freedom House onderschrijft de moeilijkheden die sommige religieuze organisaties ondervinden, maar geeft Mongolië op het beoordelingscriterium voor vrijheid van godsdienst en levensovertuiging de hoogste score[74].

Ten aanzien van de *vrijheid van vereniging* meldt Freedom House dat dit recht in de praktijk daadwerkelijk gerespecteerd wordt. Verschillende protesten vonden plaats, zonder grote incidenten. In het rapport van het jaar ervoor werd gemeld dat als neveneffect van de door de overheid getroffen maatregelen om de verspreiding van het COVID 19-virus tegen te gaan, de vrijheid van vereniging ingeperkt werd[75]. Het US State Departement meldt dat de vrijheid van vereniging over het algemeen goed beschermd is in Mongolië, maar meldde eveneens dat deze werd ingeperkt als gevolg van de 'social distancing' eisen. Sommige groepen klaagden over deze beperkingen[76].

Voor wat betreft *de bescherming tegen discriminatie en vervolging door derden* constateert de Human Rights Council van de Verenigde Naties bij de Universal

[69] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/mongolia/ , en: https://www.gic.mn/public/docs/freedom_report/media_freedom_report_2019_en.pdf
[70] https://www.amnesty.org/en/location/asia-and-the-pacific/east-asia/mongolia/report-mongolia/
[71] https://rsf.org/en/ranking#
[72] https://www.state.gov/reports/2020-report-on-international-religious-freedom/mongolia/
[73] https://www.upr-info.org/sites/default/files/document/mongolia/session_36_-_may_2020/european_center_for_law_and_justice-_mongolia_.pdf
[74] https://freedomhouse.org/country/mongolia/freedom-world/2021
[75] https://freedomhouse.org/country/mongolia/freedom-world/2021, https://freedomhouse.org/country/mongolia/freedom-world/2020
[76] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/mongolia/

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
4 november 2021

Ons kenmerk
3521257

Periodic Review van 2020 dat Mongolië stappen heeft gezet ten aanzien van het tegengaan van discriminatie van LHBTI. De herziene strafwet van 2017 verbiedt discriminatie op grond van seksuele overtuiging en genderidentiteit[77]. Freedom House meldt dat LHBTI in Mongolië geconfronteerd worden met sociale discriminatie en intimidatie. Straffeloosheid bij ernstige delicten waarbij LHBTI het slachtoffer zijn, blijft een probleem. Tegelijkertijd meldt Freedom House dat er een positieve beweging is ten aanzien van de zichtbaarheid van LHBTI in Mongolië. NGO's die zich met het thema bezighouden, worden de afgelopen jaren steeds actiever en zichtbaarder. Sinds de herziening van de strafwet zijn LHBTI beter beschermd. Politieagenten en andere rechtshandhavende autoriteiten krijgen trainingen om beter te voorzien in de bescherming van LHBTI[78]. Het US State Department schrijft dat zaken waarbij LHBTI het slachtoffer zijn regelmatig worden geseponeerd. Daarnaast meldt het US State Department dat er meldingen zijn van intimidatie door de politie. De meeste meldingen van discriminatie en geweld betreffen jongeren van wie bij de familie bekend is geworden dat ze LHBTI zijn[79]. The International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (hierna: ILGA) stelt in de rapportage State Sponsored Homophobia dat LHBTI in Mongolië 'brede bescherming' hebben. De ILGA heeft de rechten van LHBTI over de hele wereld vergeleken. Aan slechts twee andere landen in Azië, waaronder Mongolië, is de score brede bescherming toegekend. Deze score houdt in dat de wetgeving waarborgen bevat tegen discriminatie op basis van iemands seksuele oriëntatie bij gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting en dienstverlening[80]. Amnesty International meldt dat in mei 2020 een wet voor de bescherming van mensenrechtenactivisten werd ingediend bij het parlement. Deze wet werd in december behandeld, maar is nog steeds hangende. Mensenrechtenactivisten hebben volgens Amnesty onvoldoende wettelijke bescherming, wat een risico inhoudt voor zichzelf en hun familie[81].

Op het gebied van *toegang tot onafhankelijk onderzoek* is de oprichting van het hiervoor genoemde commissariaat dat foltering tegen moet gaan een belangrijke ontwikkeling. De commissaris heeft de bevoegdheid om zelfstandig, zonder melding vooraf, detentiecentra te bezoeken en verhoren bij te wonen. Deze commissaris kan zonder aankondiging vooraf detentiecentra bezoeken en verhoren bijwonen om toezicht te houden. Het nationale mensenrechten agentschap stelt dat het te weinig financiële middelen had om deze commissaris bevredigend te ondersteunen bij diens werkzaamheden[82].

Ten aanzien van de *toegang tot een onafhankelijke rechterlijke macht en toegang tot rechtsmiddelen* meldt het US State Department dat NGO's en private partijen klagen dat corruptie en beïnvloeding van de rechterlijke macht aanhoudt. Rechters komen bijna nooit tot een andere conclusie dan de aanklager en verklaren bijna geen zaken niet ontvankelijk. Verder heeft de National Security

[77] http://daccess-ods.un.org/access.nsf/Get?Open&DS=A/HRC/WG.6/36/MNG/1&Lang=E
[78] https://freedomhouse.org/country/mongolia/freedom-world/2021
[79] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/mongolia/
[80]https://ilga.org/downloads/ILGA_World_State_Sponsored_Homophobia_report_global_legislation_overview_update_December_2020.pdf
[81] https://www.amnesty.org/en/location/asia-and-the-pacific/east-asia/mongolia/report-mongolia/
[82] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/mongolia/

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
4 november 2021

Ons kenmerk
3521257

Council (hierna: NSC) van Mongolië in maart 2019 meer macht gekregen. De NSC bestaat uit de president, de minister-president en de voorzitter van het parlement. De NSC heeft de bevoegdheid gekregen om, met toestemming van het Judicial General Council, rechters te schorsen en de openbaar aanklager te ontslaan. Daarnaast heeft het NSC, met toestemming van het parlement, de bevoegdheid om leden van de IAAC te ontslaan. In 2019 zijn 17 rechters geschorst, waarvan er zes binnen een jaar weer aan het werk konden. Tegen de andere rechters loopt nog een onderzoek[83].

Mongolië staat op de 57e plaats in de Rule of Law Index 2020. Ter vergelijking; Denemarken staat op de eerste plaats en Venezuela op de 128ste (laatste) plaats. Mongolië stond op de 54e plaats (uit 126) in de Rule of Law Index 2019[84].

Conclusie
De aanwijzing van Mongolië als veilig land van herkomst wordt voortgezet. De ontwikkelingen op het gebied van *toegang tot een onafhankelijke rechterlijke macht en toegang tot rechtsmiddelen* geven aanleiding om verhoogde aandacht te hebben voor personen die te maken krijgen met (strafrechtelijke) vervolging en voor LHBTI en mensenrechtenactivisten die problemen hebben ondervonden en daarvoor de bescherming van de autoriteiten moeten inroepen.

[83] https://www.state.gov/reports/2020-country-reports-on-human-rights-practices/mongolia/
[84] https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/2020/mongolia/